

Alle taken blijven doen op het huidige niveau, de organisatie omvormen tot een klein, breed inzetbaar ambtenarenapparaat dat veel meer de verbinding zoekt buiten het gemeentehuis en ook nog nieuwe taken uitvoeren. Is dit haalbaar met het financiële plaatje dat nu voorligt? Nee dat kan niet, dit is niet haalbaar. Er ligt nu een pakket aan bezuinigingsmaatregelen. Met als belangrijkste wijzigingen het vervallen van het ontwikkelbudget en de projecten ICT. Verder zijn bepaalde beleidsvoornemens uit het coalitieakkoord vertraagd. D66 ziet ook geen andere alternatieven voor de voorgestelde bezuinigingen op deze zeer korte termijn. Met deze maatregelen komen we de komende jaren uit op minimaal een nulresultaat. Maar een nulresultaat is niet wat we willen. Elke tegenvaller zal voelbaar zijn. Bovendien ligt er nog een forse taakstelling in het sociaal domein. De impact hiervan is nog niet helemaal duidelijk, we verwachten hier in december met de evaluatie van het sociale domein een goed inzicht in te krijgen.

Voor de perspectiefnota van volgend jaar en de jaren erna moeten pijnlijke keuzes gemaakt worden. Wij moeten ons afvragen: Waar sta je voor als raad? Waar sta je voor als partij? Bij de keuzes die we maken, nu en in de komende jaren, willen wij voorsorteren op een helder toekomstperspectief en dat is voor D66: De Duurzame Samenleving, een samenleving die rekening houdt met de volgende generaties. In 2040 hebben we afgesproken een klimaat neutrale gemeente te zijn. Dat vraagt stevige stappen en heldere keuzes. Niet alleen op lokaalniveau maar ook landelijk. Welke regelgeving is er nodig en hoe werkt het met de belasting? Welke middelen komen beschikbaar om de energietransitie voor iedereen mogelijk te maken? Als voorbeeld willen we hier de onduidelijkheid noemen over de financiële compensatie van inwoners bij de aanschaf van nieuwe warmtevoorzieningen of isolatie bevorderende maatregelen. Vooral voor de groep met de laagste inkomens is het belangrijk dat zij daar snel duidelijkheid over krijgt. Dat zijn allemaal zaken die het Rijk écht voor zijn rekening moet nemen. Die stappen ontbreken nu in de Miljoenennota. Een gemiste kans. Wij kunnen echter niet afwachten. Het is daarom van groot belang op lokaal- en regionaalniveau te gaan samenwerken om de mogelijkheden in kaart te brengen en samen uit te voeren. Goed om te lezen dat hiervoor in de begroting veel activiteiten zijn opgenomen, met als aftrap een Klimaattop. Wat we echter missen zijn de inwoners. De aanpak wat betreft bewustwording en begeleiding. Veel inwoners ondernemen nu al initiatieven om energieneutraal te wonen. Maar op dit gebied kan nog veel meer en wij willen dat u hier nu echt werk van maakt.

Een Duurzame Samenleving is voor ons ook een samenleving waarin het preventieve welzijns- en gezondheidsbeleid een belangrijke rol speelt. Met de komst van de nieuwe omgevingswet krijgen we een integrale benadering van de fysieke leefomgeving; ook gezondheid, welzijn en toegankelijkheid maken hier een belangrijk deel van uit. Vooruitlopend op deze integrale benadering willen wij twee moties indienen die gaan over de kwaliteit van de lucht, schone lucht moet wat ons betreft veel hoger op de agenda komen. De eerste is de motie Rookvrij op de sportvelden en schoolpleinen. Het ligt toch voor de hand dat bij sportverenigingen en op schoolpleinen niet gerookt wordt. Wij vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren de kans hebben om rookvrij op te groeien. Deze motie richt zich op gebieden waar veel jeugd komt. Er is niets mis mee om ergens een bord neer te zetten "Rookvrij". De meeste mensen volgen dat gewoon op. Je benoemt gewenst gedrag, en spreekt elkaar hier respectvol op aan voor een gezamenlijk doel: de jeugd rookvrij te laten opgroeien. En dat willen rokers ook! Wij verzoeken het college: - met de besturen van scholen en sportverenigingen om de tafel te gaan zitten en afspraken te maken over het rookvrij maken van schoolpleinen en sportvelden. en o.a. te verwijzen naar rookvrijgeneratie.nl - dit onderwerp mee te nemen bij de invulling van de omgevingsvisie in het kader van het bevorderen van een gezonde leefomgeving. *Nog een tip: Het zou helpen als het gemeentehuis, ook de buitenruimten, rookvrij gemaakt wordt. Goed voorbeeld doet goed volgen.*

Onze 2e motie gaat over houtstook. De laatste tijd neemt de discussie over hout stoken toe. Veel inwoners ervaren overlast en gezondheidsklachten van houtrook. In het omgevings- en gezondheidsbeleid wordt een steeds grotere verantwoordelijkheid gelegd bij de gemeente om voor

een gezonde en veilige leefomgeving voor haar inwoners te zorgen. Houtrook bevat veel verschillende stoffen die schadelijk voor de gezondheid kunnen zijn, die zowel op korte termijn (ontstekingsreacties) als op lange termijn (toename van de kans op astma, COPD, longkanker, hart- en vaatziekten). Het is van belang de bewustwording over de gezondheidseffecten van houtstook te vergroten en de overlast ervan te verminderen. Wij vragen het college in de motie: - via de gebruikelijke communicatiekanalen regelmatig te communiceren over de gevolgen van houtstook voor de luchtkwaliteit en overlast voor de omgeving om het bewustzijn van inwoners te vergroten. - In de herfst- en wintermaanden meer en vaker te communiceren over het juiste gebruik van open haarden, houtkachels en vuurkorven en inwoners te wijzen op de website Stookwijzer.nu. Deze motie heeft haar licht al vooruit laten schijnen want wij waren blij verrast dat er gistermiddag al een voorlichtend stuk over de schadelijke kanten van houtrook op de gemeentelijke website verscheen. In de motie roepen we op tot communiceren en we bedoelen daarmee: niet alleen informeren en zenden maar ook ontmoeten, luisteren en aansluiten bij wat er leeft.

Onze 3e motie gaat over het stimuleren van verhuisbereidheid van ouderen. Wat wonen betreft lezen we in de begroting: "voor alle inwoners moeten er voldoende, comfortabele woningen zijn" Een probleem hierbij is dat de woningmarkt op slot zit. Er worden te weinig woningen bijgebouwd en koophuizen worden steeds prijziger. Starters vallen tussen wal en schip: ze verdienen teveel voor sociale huur en te weinig voor een goede hypotheek. Ook voor de middeninkomens is er een tekort aan woningen. Er komt een nieuwe nota Wonen en hier willen wij graag al wat input voor geven met deze motie. In meerdere gemeenten zijn hier al goede ervaringen mee opgedaan en het dictum luidt: - draagt het college op om in de op te stellen Nota Wonen op te nemen op welke wijze door de gemeente de doorstroming van ouderen in de woningmarkt gestimuleerd kan worden. Naast financiële prikkels denken wij ook aan stimulerende maatregelen om het aanbod van alternatieve geschikte woonvormen voor ouderen te vergroten.

Wat het Sociaal Domein betreft willen we nog twee onderwerpen benoemen die ons na aan het hart liggen. In samenwerking met alle betrokken partijen streven wij in de gemeente Renkum naar een betrouwbaar en toegankelijk stelsel van zorg en welzijn. Cliëntondersteuning vormt hierop een waardevolle toevoeging, omdat zij laagdrempeliger kan zijn dan de gemeentelijke toegang en kan bijdragen aan de vraagverduidelijking, zelfredzaamheid en participatie van inwoners. Op die manier heeft het ook een preventieve functie en helpt zo het gebruik van niet-passende zorg te verminderen.

Het 2e onderwerp waar wij aandacht voor willen is: Het beleid op de aanpak van armoede onder kinderen en jongeren. We zien dat het aantal kinderen en jongeren in armoede niet afneemt. Opgroeien in armoede is meer dan het niet hebben van spullen. Het maakt dat je je als kind minder voelt, het heeft invloed op de keuzes die je maakt in je leven en op je toekomstperspectief. Ja we krijgen meer geld uit het rijk maar is ons beleid nu effectief? Richten we ons voldoende op de oorzakelijke kanten? Wij zijn mede indiener van een amendement van de PvdA om de bezuinigingen op deze twee onderwerpen, cliëntondersteuning en aanpak van armoede van kinderen en jongeren, te heroverwegen.

Waar we natuurlijk ook iets over willen zeggen zijn de samenwerkingsverbanden waar de gemeente Renkum aan deelneemt. Zowel college als raad worstelen met het meer grip krijgen op deze samenwerkingsverbanden. Wij moeten ons steeds blijven afvragen welke bestuurlijke omvang nu echt nodig is en wat voor onze inwoners van belang is. Wat doen we regionaal, wat in een samenwerkingsverband en wat lossen we lokaal op? Op basis van een audit onderzoek naar de ODRA zijn lessen geformuleerd voor organisatie en college om dit te verbeteren. In het eerste kwartaal van 2019 wordt het verbeterplan uitgevoerd. Wij verzoeken het college de raad van deze verbeteringen op de hoogte te stellen en hierin mee te nemen welke instrumenten hiervoor ook voor de raad ingezet kunnen worden. Wij willen besluiten met waar wij ook mee begonnen zijn namelijk de Organisatie ontwikkeling, want hier staat of valt alles toch mee. We noemden het al: een klein breed inzetbaar ambtenarenapparaat dat veel meer de verbinding zoekt buiten het gemeentehuis.

Als gemeentebestuur moeten we veel meer aansluiten op de wensen, verwachtingen en initiatieven van inwoners. Maak gebruik van de kennis en het enthousiasme van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen. Ga meer met de samenleving maatschappelijke vragen delen en oplossen. Al jaren vraagt u ons om geduld te hebben: "geef ons de kans om te veranderen". Ons geduld en het geduld van de inwoners is op. De organisatie moet nu snel klaar zijn om de nieuwe uitdagingen aan te gaan, er is geen tijd meer te verliezen.

Fractie van D66 Renkum